Актөбе облысының білім басқармасы Хромтау ауданының білім бөлімі
«Төре балабақшасы» ЖШС

"Келісілді"
«Актөбе облысының білім басқармасы
Хромтау ауданының білім бөлімі» ММ
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
__________ Г.Қ. Барикова
"____"__________2021ж
№__________бұйрығы

"Бекітілді"
«Төре балабақшасы» ЖШС
меңгерушісі м.у.а
____
Ф.Б.Жолдыбаева

-

2021-2022 о.ж. арналған
«Бала тілін дамыту»
БАҒДАРЛАМАСЫ

Әзірлеушінің аты-жөні:
тәрбиешісі
Сапарова Айсауле Абылхайыровна

Доң ауылы 2021жыл

Scanned with AnyScanner

Ақтөбе облысының білім басқармасы Хромтау ауданының білім бөлімінің әдістемелік кабинеті ұсынған.

Құрастырған: «Төре балабақшасының» тәрбиешісі
Сапарова Айсауле Абылхайыровна

Пікір беруші:
«Ақтөбе облысының білім басқармасы «Хромтау ауданының білім бөлімі» ММ әдістемелік кабинет меңгерушісі Барикова Гульжаз Советовна

Кеңес беруші:
Дөң ауылы «Төре балабақшасы» ЖШС меңгеруші м.у.а
Жолдыбаева Бакитгуль Фазылбековна

Аудандық сараптау комиссиясының отырысында қаралды :

Хаттама №_1_«____» _09_____» 2021 ж.

Сараптау комиссиясы төрағасы _Барикова Г.С_
(қолы) (аты, әкесінің аты, тегі)

«Төре балабақшасы» ЖШС-нің педагогикалық кенес отырысында талқыланды

Хаттама № _1_ «_31_» _08___» 2021ж.

Меңгеруші м.у.а [signature] Жолдыбаева.Б.Ф

Scanned with AnyScanner

«Төре балабақшасы» ЖШС
«Құлыншақ» ересек тобына арналған
«Бала тілін дамыту» тақырыбында авторлық бағдарлама.

Мақсаты:

Балалардың ойлау, дұрыс сөйлеу қабілеттерін дамыту, сөздік қорын молайту. Сөйлем құрап өз ойларын жеткізе білуге, қазақ тіліне тән ерекше дыбыстарды дұрыс айтуға үйрету;
Сөздің жалпы ұғым беретін жағын меңгеруге көңіл бөліп ойлау қабілеттерін дамыту, өз ойын еркін жеткізуін, сөйлеу қабілеттерін қалыптастыру; -
Ертегілерді әңгімелеуге, өлең, тақпақ, мақал - мәтелдер, жаңылтпаштарды айта білуге үйрету.

Міндеттері:

Балаларға сөйлем туралы түсінік беру
Ойын дұрыс жеткізе білуге дағдыландыру
Білімді болып өсуге тәрбиелеу
Балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін ояту.
Бала тілін орфоэпиялық дыбыстау мәдениетіне тәрбиелеу. - Сөздегі грамматикалық дағдыларды қалыптастыру;
Баланың сөздік қорын молайту; -
Байланыстырып сөйлеуін қалыптастыру;
Балалардың ойын дамытып, тіл байлығын арттыру

Күтілетін нәтиже:

Балалардың өз ойын жеткізе білуге бейімдеу
Сөзден сөйлем құрап айтуларын қалыптастыру
ертегілердің мазмұнын айтуға дағдыландыру
Адам жүріс-тұрысының ерекшеліктерін бағалауға үйрету

Бағдарламаға қатысушы топ: ересек «Құлыншақ» тобы

Бағдарламаның жүзеге асыру мерзімі: 1 жыл

Бағдарламаға қатысушылар жасы: 4-5 жас

Scanned with AnyScanner

Түсінік хат

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасында «Коммуникация» негізгі білім беру саласына кіреді.
«Коммуникация» білім беру саласының базалық мазмұны-сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет ұйымдастырылған оқу қызметінде жүзеге асырылады. «Коммуникация» білім беру саласының мазмұны баланың тілін дамытуды, коммуникативтік дағдыларын қалыптастыруды, белсенді және пассивті сөздік қорын, тілдің грамматикалық құрылымын, дыбыстық мәдениетін, баланың байланыстырып сөйлеуін басқа білім салаларымен кіріктіру арқылы жетілдіруді қамтамасыз етеді.
Сөйлеу тілі –психиканың қызметіне кіріп, адамзатты жануарлар қатарынан ажырататын ерекшеліктердің бірі. Сөйлеу тілі баланың барлық қабілетінің: қарым- қатынасқа түсу, тану, білу, меңгеру, танымдық-зерделеу және ойын әрекетінің дамуының негізі болып табылады. Бұл байланысты орнатуда баланың сөйлеу тілінің дамуының өзекті мәселесін шешуде мектепке дейінгі ұйым педагогының әрекеті маңызды. Мектепке дейінгі балалардың сөйлеу тілін дамытудың негізгі міндеті –әр жас кезеңіне сәйкес қалыпты жағдайдағы сөйлеу тілінің дамуы мен ерекшелігін және коммуникативті қабілетін білу керек. Ерте жас кезеңі – баланың барлық психикалық процестерінің дамуының маңызды кезеңі болып табылады, әсіресе сөйлеу қабілеті дамуында. Баланың сөйлеу тілін дамыту ересектермен тығыз байланыс орнатудың нәтижесінде жүзеге асады. Айта кететін жағдай баланың сөйлеу тілі туа салысымен орындалатын құбылыс емес. Ол баланың физикалық-дене және ақыл-ой дамуы процесімен бірге дамиды және жалпы дамудың көрсеткіші болады. Баламен үнемі сөйлесу керек. Сөйлесудің, сөйлеу арқылы қатынасқа түсудің болмауы баланы шаршатып, мазасыз күйге әкеледі. Бала ашуланшақ болып, өзінің көңіл-күйін айқайлау, жылау арқылы білдіреді.
Ерте жастаға баланың сөйлеу тілін дамыту мақсатында қолданылатын ойын түрлері мен жұмыстары:
-балаларға арналған өлең-шумақтар, тақпақтар, желілі-рөлді ойындар, дыбысты еліктеу арқылы айту ойыны.Бұл ойындар мен жұмыстарды орындау барысында ересектердің сөйлеу тілі, балаға сөзді қимыл-қозғалыс негізінде қабылдап, оны қайталап айтып, сөзді естуімен ерекшеленеді.

Scanned with AnyScanner

«Бала тілін дамыту»

Вариативтік компоненттік тақырыптық жоспары

№	Тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны
1	«Күз» (өлең)	Күз туралы білімдерін тиянақтау. Адамдар еңбегіне құрмет сезімін тәрбиелеу.	1
2	Жұмыстың бәрі жақсы» (өлең)	Қоршаған ортаның жан-жақтылығы жайлы түсініктерін көркем туындылар, мамандық арқылы кеңейту.	1
3	Шалқан (орыс халың ертегісі)	Балаларды әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін, жүріс-тұрысын талдауға, оларға қабылданған ережелерге сәйкес баға беруге үйрету.	1
4	«Алтын дән» (өлең)	Еңбекке қызығушылықты қалыптастыру және оның нәтижелерін қадірлеуге үйрету, адамгершілікке тәрбиелеу.	1
5	«Арыстан мен тышқан» (латыш ертегісі)	«Арыстан мен тышқан» ертегісінің мазмұнымен таныстыру, ертегіні оқып беру, тіл байлықтарын молайту, қызығушылықтарын арттыру, ойлау қабілеттерін дамыту.	1
6	«Қайырымдылық» (әңгіме)	Адам жүріс-тұрысының ерекшеліктерін бағалауға үйретуді жалғастыру, өзге адамға деген мейірімділікті, қамқорлық қатынасты білдіруге ниеттерін ояту.	1
7	«Айлакер түлкі» (орыс халық ертегісі)	Балаларды халық ауыз әдебиетінің шығармаларындағы кейіпкер бейнесі арқылы адамгершілік қарым-қатынас әлемімен таныстыру. Шығарма мағынасын түсінуге	1
8	«Маша мен аю» ертегісі	Ертегінің мазмұнын түсінуге, кейіпкерлердің әрекеттерін бағалауға көмектесу	1
9	«Қасқыр мен жеті лақ» ертегісі	«Қасқыр мен жеті лақ» ертегісін естеріне түсіру, тіл байлықтарын молайту, ертегінің мазмұнын дауыс ырғағын келтіре айтуға жаттықтыру,	1
10	«Суретші қыс» (өлең)	Өлеңді көрнекі құралдар көмегінсіз жатқа айтуға, оны дауыс	
11	«Отан» өлеңі (мәнерлеп оқу)	Отан туралы шығармаларды оқып беру арқылы әдебиетке	1

Scanned with AnyScanner

12	«Әке мен бала» (әңгіме)	Ересектермен қарым-қатынас ережелерін сақтауға үйрету	1
13	«Дәрігер Айболит» (ертегі)	Балаларды мейірімділікке, өзге адамдарға, жануарларға қамқорлық қатынас білдіруге талаптандыруды жалғастыру.	1
14	«Сыпайылық сабақтары» (өлең)	Балаларды адамдардың арасындағы қарым-Қатынастың адамгершілік нормаларымен, әлеуметтік ортадағы жүріс-тұрыс ережелерімен таныстыруды, сыпайылықтың қарапайым дағдыларына тәрбиелеуді жалғастыру.	1
15	«Жақсыдегенн емене, жамандегенне мене»	Қоршағанортадажақсыдеген не екенінтүсіндіру. Адам бойындағыжақсықасиеттердідамыту. Әдептілікке тәрбиелеу.	1
16	«Қызыл телпекті қыз» (ертегі)	Ертегінің мазмұнын түсінуге, кейіпкерлердің әрекеттеріне баға беруге көмектесу.	1
17	«Айна» (халық ертегісі)	Балаларды ертегіні түсініп, мазмұнын мәнерлі айтуға үйрету, сөйлеуге, әңгімелей білуге үйрету. Балаларды ертегі желісі арқылы адамгершілікке баулу.	1
18	«Құлыншақ» (өлең)	балалар көркем әдебиетіндегі адамгершілік әлемімен таныстыру.	1
19	«Ана» (өлең)	Қазақстан Республикасындағы мерекелер туралы білімдерін қалыптастыру, анаға деген құрметін, балалық сезімдерін сөз арқылы жеткізе білуді дамыту. Аналареңбегінқадірлеугетәрбиелеу.	1
20	«Наурызым, армысың!» (өлең)	Шығыс күнтізбесі жайлы білімдерін жетілдіру. Шығыс күнтізбесі бойынша жаңа жыл 22 наурыздан басталатынын, күн мен түн теңесетінін түсіндіру. Наурызмейрамыныңбасқамейрамдарданайырмашылығ ынажыратабілугеүйрету.	1
21	«Бәріміз үшін бәрі де» өлеңі	Құрдастарымен қарым-қатынас жасау және өзара әрекеттестік ережелерін сақтауға үйрету, келіспеушілікті шешудің тәсілдерін таба білу қабілетін қалыптастыру.	1
22	«Үш жолдас» (әңгіме)	Әңгімені мәнерлеп оқып, мазмұнын түсіндіру. Достың қатынасты бағалай білуге баулу. Достаса білуге, адал достыққа тәрбиелеу.	1
23	«Өкпелеме» өлеңі	Шығарма мағынасын түсінуге, кейіпкерлердің қарапайым іс-әрекетін бағалауға, олар жайлы айтуға, кейбір адамгершілік қасиеттерге сипаттама бере білуге үйрету.	1

Scanned with AnyScanner

24	«Түлкі мен Тырна» ертегісі	Балаларды әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін, жүріс-тұрысын талдауға, оларға қабылданған ережелерге сәйкес баға беруге үйрету.	1
25	«Аққу-қаздар» ойыны	Балаларды әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін, жүріс-тұрысын талдауға, оларға қабылданған ережелерге сәйкес баға беруге үйрету.	1
26	Абай «Жаз» өлеңі	Абай «Жаз» өлеңі Мақсаты: балалардың жаз мезгілі туралы білімдерін тиянақтау. Көктем	1
27	«Жайлау» өлеңі	Шығарма кейіпкерлерінің жүріс-тұрысына эмоциялық ықпалдастың танытуға талаптандыру. Ұқсас жағдайда кейіпкерлердің әрекеттерін және өзінің жүріс-тұрысын бағалауға үйрету.	1
28	Жұмыстың бәрі жақсы» (өлең)	қоршаған ортаның жан-жақтылығы жайлы түсініктерін көркем туындылар, мамандық арқылы кеңейту.	1
29	Шалқан (орыс халың ертегісі)	Балаларды әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін, жүріс-тұрысын талдауға, оларға қабылданған ережелерге сәйкес баға беруге үйрету.	1
30	«Алтын дән» (өлең)	Еңбекке қызығушылықты қалыптастыру және оның нәтижелерін қадірлеуге үйрету, адамгершілікке тәрбиелеу.	1
31	«Арыстан мен тышқан» (латыш ертегісі)	«Арыстан мен тышқан» ертегісінің мазмұнымен таныстыру, ертегіні оқып беру, тіл байлықтарын молайту, қызығушылықтарын арттыру, ойлау қабілеттерін дамыту.	1
32	«Қайырымдылық» (әңгіме)	Адам жүріс-тұрысының ерекшеліктерін бағалауға үйретуді жалғастыру, өзге адамға деген мейірімділікті, қамқорлық қатынасты білдіруге ниеттерін ояту.	1
33	«Айлакер түлкі» (орыс халық ертегісі)	Балаларды халық ауыз әдебиетінің шығармаларындағы кейіпкер бейнесі арқылы адамгершілік қарым-қатынас әлемімен таныстыру. Шығарма мағынасын түсінуге	1
34	«Маша мен аю» ертегісі	Ертегінің мазмұнын түсінуге, кейіпкерлердің әрекеттерін бағалауға көмектесу.	1
35	«Қасқыр мен жеті лақ» ертегісі	«Қасқыр мен жеті лақ» ертегісін естеріне түсіру, тіл байлықтарын молайту, ертегінің мазмұнын дауыс ырғағын келтіре айтуға жаттықтыру,	1

Scanned with AnyScanner

36	«Суретші қыс» (өлең)	Өлеңді көрнекі құралдар көмегінсіз жатқа айтуға, оны дауыс	1
Барлығы:			36

Scanned with AnyScanner

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Бала мен балабакша журналы 2011 жыл № 5
2. Отбасы және балабакша журналы 2013 №2
3. Мектепке дейінгі тәрбие журналы 2012 №3
4. Жаттамак (Балаларға арналған)
5. Казахский язык.Хрестоматия , Еденбаева З.Д.,Сарсенбаева А.У.,
6. «Алматы кітап» 2008ж
7. Көркем әдебиет 2014ж
8. Тіл дамыту 2015ж
9. «Ойлаумен, ой толады...»Д.Болатаева,Алматы «Балауса» 2006жыл
10. Отбасы және балабакша журналы 2011 №4
11. Мектепке дейінгі тәрбие журналы 2017 №2
12. Жаттамак (Балаларға арналған)
13. Казахский язык.Хрестоматия , Еденбаева З.Д.,Сарсенбаева А.У.,
14. Көркем әдебиет 2014ж
15. Тіл дамыту 2015ж
16. «Ойлаумен, ой толады...»Д.Болатаева,Алматы «Балауса» 2004жыл
17. Отбасы және балабакша журналы 2015 №5
18. Мектепке дейінгі тәрбие журналы 2013 №7

Scanned with AnyScanner